

รธน. มาตรา ๒๒๔ และมาตรา ๒๖๖

อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ กำหนดให้การทำหนังสือสัญญากับนานาประเทศหรือกับองค์การระหว่างประเทศเป็นพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ซึ่งทรงกระทำทางคณะรัฐมนตรี โดยหนังสือสัญญาที่มีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทย หรือเขตอำนาจแห่งรัฐ หรือที่ต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามสัญญา ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา หนังสือสัญญาดังกล่าวต้องมีลักษณะที่ทำขึ้นเป็นหนังสือและเป็นสัญญาที่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ

อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ มาตรา ๑๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๑ กำหนดให้รัฐภาคีคู่สัญญาต้องเอื้ออำนวยให้รัฐภาคีอื่นเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรมที่ไม่กระทบสิ่งแวดล้อมและไม่กำหนดข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์จากองค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพและแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม ต้องเอื้ออำนวยให้รัฐภาคีอื่นได้เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรมของตนได้ด้วย เท่ากับเป็นการเปลี่ยนแปลงเขตอำนาจแห่งรัฐในการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมของตน นอกจากนี้ มาตรา ๔ การเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา ฯ จะมีผลกระทบต่อการใช้ประโยชน์และการแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมระหว่างประเทศไทยกับรัฐภาคีอื่นเป็นการให้สิทธิและถูกจำกัดสิทธิไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งจะต้องมีการออกกฎหมายหรือปรับปรุงกฎหมายภายในให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ดังนั้น อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพจึงเป็นหนังสือสัญญาที่มีบทเปลี่ยนแปลงเขตอำนาจแห่งรัฐ ซึ่งต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคสอง

ย่อโดย นางสาวณัฏฐาพิมพ์ ภัทรานุรักษ์กุล
นักวิชาการคดีรัฐธรรมนูญชำนาญการพิเศษ

นายอรธฤต รัตนสุภา
ผู้อำนวยการกลุ่มงานคดี ๒

นายสมฤทธิ ไชยวงศ์
รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตรวจ